

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет української філології та журналістики
Кафедра історії української літератури і компаративістики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Олег ПАРИЦЬКИЙ

№ 11 від «28» серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ

підготовки фахівців
за освітньо-професійною
програмою
спеціальності
предметної спеціальності
галузі знань
мова навчання

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Середня освіта (Українська мова і література)

014 Середня освіта (Українська мова і література)

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

01 Освіта / Педагогіка

українська

Розробник програми: В.В.Щегельський, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури і компаративістики

Ухвалено на засіданні кафедри історії української літератури і компаративістики

Протокол № 11 від «28» серпня 2019 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми _____ Анжеліка ПОПОВИЧ

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення навчальної дисципліни передбачає вивчення історії видавничої справи у контексті подвійної природи книги чи іншого виду видавничої продукції – і як матеріальної конструкції, і як носія знань та ідей.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Рік навчання / Рік вивчення	другий /2019-2020
Семестр вивчення	3
Кількість кредитів ЄКТС	4
Загальний обсяг годин	120
Кількість годин навчальних занять	40
Лекційні заняття	20
Практичні заняття	20
Лабораторні заняття	-
Самостійна та індивідуальна робота	80
Форма підсумкового контролю	екзамен

3. Статус дисципліни. Навчальна дисципліна належить до освітніх компонент професійної підготовки (вибіркова).

4. Передумови для вивчення дисципліни. *Дисципліни-пререквізити:* практикум української мови, сучасна українська літературна мова, історія України, історія української мови, історія української літератури та ін.

5. Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі середньої освіти з розвитку, навчання і виховання учнів (рівень базової середньої освіти), що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і методик навчання української мови і літератури, та характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 03	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 05	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 06	Здатність до абстрактного мислення, аналізу й синтезу.
ЗК 07	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 08	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 09	Здатність працювати в команді та автономно.
ЗК 10	Здатність учитися й оволодіти сучасними знаннями.
ЗК 11	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК 13	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 14	Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
ЗК 15	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК 16	Здатність проявляти творчий підхід у розробленні ідей та в досягненні мети досліджень.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1.1	Здатність вільно оперувати редакторською термінологією.
СК 1.7	Здатність володіти знаннями з історії редакторської та видавничої справи, зокрема щодо регіональних аспектів.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни

ПРН 17	Ефективно спілкуватися в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступати перед аудиторією, брати участь у дискусіях, обстоювати власну думку (позицію), дотримуватися культури поведінки й мовленнєвого спілкування.
ПРН 18	Мати творчо-критичне мислення, творчо використовувати різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі розв'язання соціальних і професійних завдань.
ПРН 1.1	Знати передумови виникнення видавничої справи, пам'яток рукописного книготворення, основних етапів розвитку видавничої справи.
ПРН 1.3	Аналізувати стилістичний і змістовий складники авторського рукопису; відновлювати логічну структуру тексту; здійснювати аналіз різних видань; організувати й підтримувати роботу редакційного осередку; володіти методиками й техніками аналізу й редагування текстів.

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен *знати*:

- основні історичні етапи та провідні осередки розвитку друкарства в Україні;
- визначні пам'ятки української видавничої справи – рукописні та друковані книги, що найбільше вплинули на суспільну свідомість та цивілізаційний поступ людства;
- основні віхи та особливості діяльності визначних видавців, редакторів, друкарів;
- проблемно-тематичний репертуар книговидання, що найбільше був витребуваним серед читачів у різні історичні епохи;
- фундаментальні дослідження з історії видавничої справи зарубіжних та українських дослідників;
- основні тенденції у видавничій справі незалежної України;
- законодавчу базу України щодо видавничої справи.

вміти:

- оперувати поняттями та термінами з історії видавничої справи;
- використовувати досвід кращих попередників фаху в структуруванні та редагуванні сучасних видань;
- узагальнювати пізнавальні й повчальні факти з історії видавничої справи.

7. Засоби діагностики результатів навчання, зокрема, методи їх демонстрування:

Діагностика визначає диференційований та об'єктивний облік результатів навчальної діяльності здобувачів і включає:

контроль засвоєння теоретичних знань (опитування на практичних заняттях);

контроль самостійної роботи здобувачів (виконання письмових завдань, підготовка й захист завдань самостійної роботи);

виконання тестових завдань закритого типу модульної контрольної роботи;

екзамен (усна/письмова відповідь, зокрема із використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle) та ін.

8. Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	разом	лк	пз	с.р.
1	2	3	4	7
Змістовий модуль 1. Історія світової і української видавничої справи до XVIII				

ст. <i>Тема 1.</i> Вступ. Основні поняття видавничої справи.	10	4	-	6
<i>Тема 2.</i> Соціально-історичні передумови виникнення рукописання і книготворення в світі. Світові осередки рукописної книги.	10	4	-	6
<i>Тема 3.</i> Українська рукописна книга дохристиянської доби. Давньоукраїнські рукописні пам'ятки.	10	4	-	6
<i>Тема 4.</i> Книгописання в давньоукраїнській державі після прийняття християнства (друга половина X–XVI ст.).	10	4	-	6
<i>Тема 5.</i> Соціально-політичні передумови виникнення друкарства у світі.	10	4	-	6
Змістовий модуль 2. Українська видавнича справа XIX – XX ст.				
<i>Тема 1.</i> Особливості друкарської справи на межі XIX–XX ст. Впровадження нових технологій.	10	-	4	6
<i>Тема 2.</i> Видавничий рух інших національностей на українських теренах.	10	-	4	6
<i>Тема 3.</i> Видавничий рух доби визвольних змагань українського народу (1917–1923 рр.).	10	-	4	6
<i>Тема 4.</i> Видавнича справа в Україні радянської доби та за кордоном.	10	-	4	6
<i>Тема 5.</i> Сучасний стан книговидавничої галузі та основні тенденції розвитку.	10	-	4	6
Підготовка до МКР	10	-	-	10
Підготовка до екзамену	10	-	-	10
Разом годин	120	20	20	80

Тематика лекційних занять

- Тема 1.** Історичні витoki видавничої справи у світі (від II тисячоліття до н.е.).
- Тема 2.** Українська рукописна книга дохристиянської доби (середина IX–середина X ст. н. е.).
- Тема 3.** Книгописання в давньоукраїнській державі після прийняття християнства (друга половина X–XVI ст.).
- Тема 4.** Зародження та етапи становлення друкарства в світі (кінець XIII– XVII ст.).
- Тема 5.** Концепції витоків вітчизняного друкарства.
- Тема 6.** Раннє українське друкарство (XV–XVII ст.).
- Тема 7.** Українські друкарі та їхня роль у ствердженні вітчизняної школи видавничої справи (XV–XVII ст.).
- Тема 8.** Становлення і розвиток наукового книговидання (на прикладі Київського університету Св. Володимира).
- Тема 9.** Книги Святого Письма в світі і в Україні (II тисячоліття до н. е. – XXI ст. н. е.): історико-видавничий аспект.
- Тема 10.** Видавничий рух доби визвольних змагань українського народу (1917–1923 рр.).

Тематика практичних занять

- Тема 1.** Видання в Україні книг Святого Письма: долі перекладів і видавців.
- Тема 2.** Видавничий рух інших національностей на українських теренах.
- Тема 3.** Українська видавнича справа в Канаді, США.
- Тема 4.** Видавнича справа в умовах цензурних обмежень і заборон (XVIII–початок XX ст.).
- Тема 5.** Українські видавничі шедеври періоду цензурних заборон і обмежень.
- Тема 7.** Особливості друкарської справи на межі XIX–XX ст. Впровадження нових технологій.
- Тема 8.** Видавнича справа періоду радянської влади (1919–1990 рр.): ідеологічний та творчий аспекти.
- Тема 9.** Організаційні та творчі особливості роботи радянського редактора в період застою та перебудови. Самвидав.
- Тема 10.** Видавнича справа в Україні після проголошення незалежності (1991–2019 рр.). Етапи становлення та основні тенденції розвитку. Державна підтримка видавничої справи: декларації та реальність.

Самостійна робота

Питання, винесені на самостійне опрацювання:

Тема. Тенденції розвитку видавничої справи на сучасному етапі

Охарактеризуйте динаміку випуску друкованої продукції в Україні на душу населення за останнє десятиріччя. Яким є цей показник для розвинених країн заходу?

Коротко охарактеризуйте ситуацію в українській книговидавничій справі на початковому етапі становлення Української держави (кінець 90–х років XX ст.).

Чим була викликана ініціатива Ради Європи провести в Києві 1996 року Міжнародну конференцію “Законодавство в світі книги: шляхи реалізації в Україні рекомендацій Ради Європи”?

В яких країнах світу існує пільгове оподаткування друкованої продукції?

Законодавство яких країн світу не протегує розвиток національної видавничої справи?

Коротко охарактеризуйте ситуацію довкола формування в Україні законодавчого поля для розвитку друкованого слова.

Які сучасні тенденції розвитку видавничої справи в організаційному аспекті?

Якими є тенденції розвитку українського друкованого слова за мовними ознаками?

Виокреміть особливості розвитку друкованої продукції в регіонах нашої держави.

Що таке видавництво і що таке видавнича діяльність?

Визначте складові частини видавничої справи.

Які закони України забезпечують дотримання державної мовної політики у видавничій справі?

У яких випадках державні органи можуть відмовити суб’єкту видавничої справи у внесенні його до Державного реєстру?

Яка міра покарання передбачена Кодексом України „Про адміністративні правопорушення” видавцеві, який умисно порушив права інтелектуальної власності?

У яких випадках настає кримінальна відповідальність видавця?

Яка найбільша міра покарання недобросовісного видавця передбачена Кримінальним кодексом України?

Тема. Що таке видавництво і як його створити та зареєструвати”

Охарактеризуйте за європейськими критеріями мале, велике і середнє видавництво за кількістю назв та обсягом реалізованої продукції.

Як розрізнити видавництва за тематичним діапазоном літератури?

Як ви розумієте поняття “вікова специфіка адресатів видавничої продукції”?
Які критерії можна взяти для характеристики видавництва за знаковим принципом творення видань?

Охарактеризуйте видавництва за формою власності.

Чим відрізняються комерційні і некомерційні видавництва?

Якими є форми підпорядкованості видавництв та їхніх підрозділів?

Дайте коротку характеристику структури видавництва західного типу

Чим відмінності структури видавництв західного типу від радянського?

Які установчі документи необхідні для початку процедури реєстрації видавництва?

Коротко охарактеризуйте структуру Статуту видавництва.

Що вкладається в поняття “юридична адреса”?

Яким є порядок державної реєстрації новоутвореної видавничої структури?

Тема. Розробка видавничої програми

Що ви вкладаєте в поняття «видавнича програма»?

Які чинники впливають на характер і зміст видавничої програми?

Для чого видавцеві потрібно добре знати тенденції книговидавничого ринку?

Якою є залежність змістової і тематичної частини видавничої програми від профілю видавництва та його кадрового потенціалу?

Назвіть найголовніші способи поширення власних видань окремим видавцем.

Що входить у поняття “розгалужена мережа поширення друкованої продукції”?

Коротко охарактеризуйте поширену на Заході форму “розкриття” видавничих планів за принципом “book in print”. Якою є її перспектива в Україні?

Назвіть цивілізовані способи вивчення видавничих програм конкурентів.

Назвіть нові приклади безпрограшних видань, кон’юнктурних, ексклюзивних видань із сучасної практики українського та зарубіжного книговидання.

Тема. Видавнича продукція та критерії поділу її на види

Ваше розуміння поняття “видавнича продукція”.

Назвіть спільні і відмінні ознаки видів видавничої продукції.

Чому є важливим для видавця є знання специфіки видів видавничої продукції?

Які види видавничої продукції за комплексом ознак?

Охарактеризуйте ознаки офіційних та нормативних видань.

Що складає основу наукових видань?

Виокреміть зовнішні та внутрішні ознаки навчальних видань.

У чому специфіка рекламних видань, назвіть їх види?

Перелічіть види видань за: адресністю читача, знаковою природою інформації.

Дайте характеристику видань за: формою; рівнем художнього і поліграфічного виконання; приналежністю до видавця, автора чи редактора; періодичністю випуску, способом укладання текстів.

Тема. Основні розмірні та кількісні параметри видань

Які чинники формують розмірні характеристики видань?

Що означає слово формат у перекладі його з французької чи латинської мов?

Дайте офіційне тлумачення поняття формат видання за державним стандартом.

Як змінювалися формати видань в історичному контексті?

Дайте коротке означення усталених у міжнародній видавничій практиці понять in folio, in quarto, in octavio?

Позначте трьома блоками цифр якийсь формати видання та розшифруйте його.

Які чинники впливають на вибір формату того чи іншого видання?

Дайте коротке визначення понять таких видів аркушів: паперовий, друкований, умовний, авторський, обліково-видавничий.

Через яку причину видавці-початківці припускаються помилок у визначенні потреби в папері на конкретне видання?

Коротко охарактеризуйте спосіб переведення фізичного друк. аркуша в умовний. Як у малих і великих видавництвах визначають об'єму редакторської роботи?

Тема. Книга як основний предмет видавничї діяльності

Чим пояснити багатозначність варіантів тлумачення книги?

В чому полягає сутність розуміння подвійної природи книги.

Назвіть історично складені дві найпоширеніші форми книги.

Чому сувійний варіант книги не прижився в практиці сучасного книговидавання?

Чим відрізняється книга від листівки, брошури?

Коротко охарактеризуйте складові змістової частини книги.

У яких випадках доцільно формувати в книжковому виданні вступну частину?

Чим відрізняється передмова від вступної статті?

Коротко охарактеризуйте складові основної частини книги.

Яку послідовність має ієрархія членування тексту в основній частині видання?

Коротко охарактеризуйте складові заключної частини книги.

Які відмінності між примітками і коментарями?

Коротко охарактеризуйте складові матеріальної структури книги.

Що таке книжковий блок?

Якими є деталі книжкового блоку?

Які функції виконують обкладинка і оправа видання?

У чому відмінність обкладинки від оправи?

Коротко охарактеризуйте ознаками суперобкладинки.

Що таке форзац і яким від буває з точки зору художнього виконання?

Дайте характеристику капталу й корінця.

У яких випадках доцільно виготовляти до книжкового видання футляр?

9. Форми поточного та підсумкового контролю.

Форми поточного контролю: *під час практичних занять*: опитування (індивідуальне, фронтальне, ущільнене, вибіркове), взаємоопитування, підготовка презентацій, тестування з використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle, перевірка виконаних завдань та ін.; *контроль за самостійною роботою* (опитування / тестування з використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle, перевірка виконаних завдань та ін.).

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота (тести).

Форма підсумкового контролю: екзамен (усна/письмова відповідь, зокрема із використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle).

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	40	100
20 балів	10 балів	30 балів		

Поточний контроль (20 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на кожному навчальному занятті – 12.

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти

на навчальних заняттях

Рівні навчальних	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів з історії видавничої справи без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Здобувач вищої освіти не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику та в інших джерелах інформації відповідь.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати інформацію на основі елементарних знань з історії видавничої справи; виявляє окремі закономірності розвитку видавничої справи; за допомогою викладача виконує прості завдання (за готовим алгоритмом).
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями з історії видавничої справи, здатний виконати завдання за зразком; орієнтується в видавничих термінах, поняттях і визначеннях з історії видавничої справи; самостійне опрацювання навчального матеріалу з дисципліни викликає значні труднощі.
	5	Здобувач вищої освіти розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення предметних понять (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником та іншими джерелами інформації, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу з історії видавничої справи, може поверхнево аналізувати отриману інформацію; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати набуті знання під час виконання завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал з історії видавничої справи, оперує базовими поняттями та категоріями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію класифікації видань; складати таблиці, схеми та ін.
	8	Знання здобувача вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений предметний матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати інформацію, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак із окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат або інше повідомлення (підготувати проєкт регіонального дослідження видавничої справи), обґрунтувати його положення, має достатній рівень сформованих методичних умінь.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом з історії видавничої справи, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії видавничої справи; може самостійно опрацьовувати матеріал, творчо виконує предметні завдання.

Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями з історії видавничої справи та використовує їх у нестандартних ситуаціях; робить аргументовані висновки щодо основних понять видавничого процесу; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі предметні завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання з видавничої справи, аналізуючи різні процеси та передбачаючи власні видавничі проекти.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з історії видавничої справи, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати предметні проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний підготувати виступ на наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні видавничі процеси; має високий рівень сформованих методичних умінь.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання з історії видавничої справи в Україні та за кордоном, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати предметні проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-пошуковою роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах; володіє нормами сучасної української літературної мови.

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття здобувач вищої освіти має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні, семінарські, лабораторні, індивідуальні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Здобувач вищої освіти, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач вищої освіти повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до них відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського

національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями» (<https://cutt.ly/mLТb6am>).

Самостійна робота (10 балів)

Контроль за самостійною роботою здійснюється на практичних заняттях і консультаціях.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

<p>«відмінно» 9-10 б.</p>	<p>Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з питань, винесених на самостійне опрацювання, повно викладає самостійно вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, порівнювати, формулює своє бачення проблеми видавничої справи, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях (під час проектування освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти), наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернетними джерелами, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи.</p>
<p>«добре» 7,5-8,9 б.</p>	<p>Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки „відмінно”, але здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, та в мовному оформленні висловлювання. Здобувач вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях, переважно добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернетними джерелами. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи.</p>
<p>«задовільно» 6-7,4 б.</p>	<p>Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень питань, винесених на самостійне опрацювання, але викладає матеріал неповно, допускає неточності у визначенні понять, потребує допомоги (спрямувальних питань) викладача, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази; не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу. Здобувач вищої освіти виконує завдання самостійної роботи фрагментарно й дещо пізніше визначеного терміну.</p>
<p>«незадовільно» менше ніж 6 б.</p>	<p>Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань, неспроможний виконати стандартні завдання після</p>

	спрямувальних питань викладача. Здобувач не виконав більшість завдань самостійної роботи, подав роботу пізніше визначеного терміну. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.
--	---

Здобувачі вищої освіти, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота (30 балів)

Мета написання МКР – виявити рівень теоретичних знань, практичних умінь та навичок здобувачів вищої освіти з дисципліни. Модульна контрольна робота складається з 30 тестових завдань закритого типу. Кожне питання логічно пов'язане з тематикою лекційного та практичного курсу навчальної дисципліни «Історія видавничої справи» і не потребують розгорнутої відповіді. Вони передбачають самостійну роботу здобувача. Для перевірки правильності відповідей, створено базу «ключів», які дають можливість уточнити відповіді.

МКР виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі здобувачі.

Оцінювання модульної контрольної роботи:

МКР 30 балів	«відмінно»	27 – 30 б.
	«добре»	23 – 26 б.
	«задовільно»	18 – 22 б.
	«незадовільно»	менше ніж 18 б.

Кожну правильну відповідь викладач оцінює 1 балом. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Максимальна кількість балів, які здобувач може набрати при повній і вичерпній відповіді на запитання контрольної модульної роботи – 30, мінімальна – 18 балів. Невиконання оцінюється 0 балів.

Здобувач, який набрав менше 18 балів (менше 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи), не впорався із завданням і має можливість на додаткову спробу. Здобувачі, що не з'явилися для її виконання, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та/або інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно з Положенням «Порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/8OFJa9h>), якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В *неформальній освіті*:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт.

В *інформальній освіті*:

- наявність наукової публікації;
- волонтерська діяльність;
- громадська діяльність.

Для активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти в контексті

неформальної/інформальної освіти запропоновано проходження навчальних курсів з проблематики видавничої справи на платформах:

Prometheus – український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів, <https://prometheus.org.ua>

Courséra – технологічна компанія, що працює в галузі освіти <https://coursera.org>

Семестровий екзамен (40 балів)

Білет складається з трьох питань. Перше та друге питання теоретичні, оцінюються 10 балами кожне. Третє питання практичне, оцінюється 20 балами.

1-2 питання (по 10 балів) екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких критеріїв:

«відмінно» 9-10 б.	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні предметні знання, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, порівнювати, формулює своє бачення проблеми видавничої справи, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернетними джерелами, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови.
«добре» 7,5-8,9 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки „відмінно”, але здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу предметного матеріалу та в мовному оформленні висловлювання. Здобувач вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернетними джерелами.
«задовільно» 6 – 7,4 б.	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень предметних питань, але викладає матеріал неповно, допускає неточності у визначенні понять, потребує допомоги (спрямувальних питань) викладача, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази; не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.
«незадовільно» менше ніж 6 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань, неспроможний виконати стандартні завдання після спрямувальних питань викладача. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.

Загальне оцінювання екзамену:

40-36 балів – «відмінно»;

35-30 балів – «добре»;
29-24 бали – «задовільно»
23 бали і менше – «незадовільно».

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до екзамену. Вони допускаються до нього після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю.

Вважається, що здобувач вищої освіти підготувався до іспиту, якщо рейтингова оцінка за його результатом більша або дорівнює 24 балам.

Здобувачам вищої освіти, які за іспит отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету української філології та журналістики.

Якщо здобувач вищої освіти ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету української філології та журналістики, його відповідь оцінюється за 100-бальною шкалою без урахування результатів поточної успішності.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Зарахування результатів неформальної / інформальної освіти регулюється «Порядком визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної / інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (<https://cutt.ly/LODbDIL>).

Рейтингова оцінка з кредитного модуля

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння здобувачем вищої освіти певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	
60-66	E (достатньо)	задовільно
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	
		незадовільно

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету української філології та журналістики та з дозволу ректора університету.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачас навчальна дисципліна.

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання проектора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS Power Point або інших. Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE. Можливе використання застосунків для проведення онлайн-відеоконференцій.

12. Рекомендована література

Основна

1. Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми. Львів: І-т українознавства, 2002. 520 с.
2. Тимошик М. Історія видавничої справи: Підручник. Київ : Наша культура і наука, 2007. 496 с.
3. Тимошик М. Її величність – книга / передмова В. Скопенка. Київ : Наша культура і наука, 1999. 308 с.
4. Огієнко І. (Митрополит Іларіон). Історія українського друкарства / упоряд., передмова і примітки М. Тимошика. Київ: Наша культура і наука, 2007. 536 с.

Допоміжна

Монографії, навчальні посібники

1. Бондар Ю. В. Четверта українська. Розвиток видавничої справи у процесі суспільно-політичних трансформацій України Новітнього часу : монографія. Київ : Персонал, 2019. 513 с. (Видавництво трансформацій ; кн. 4).
2. Видавнича діяльність в умовах розвитку новітніх технологій: вивчення запитів фахівців : монографія / за заг. ред. Г. В. Горбенко ; упоряд., наук. ред. Н. М. Вернигора ; Ін-т журналістики Київ. ун-ту ім. Бориса Грінченка. Київ, 2019. 272 с.
3. Водолазька С. А. Видавнича справа за рубежом : навч. посіб. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Київ. ун-т, 2010. 287 с.
4. Водолазька С. А. Радикальні інновації східноєвропейської видавничої галузі : монографія. Київ : АВЕГА, 2015. 369 с.
5. Женченко М. І. Цифрові трансформації видавничої галузі : монографія. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Жнець, 2019. 440 с. табл.
6. Животко А. Історія української преси / упоряд. передм. і примітки М. Тимошика. Київ : Наша культура і наука. 2000. 368 с.
7. Запаско Я., Мацюк О., Стасенко В. Початки українського друкарства. Львів: Центр Європи, 2000. 222 с.
8. Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми. Львів: І-т українознавства, 2002. 520 с.
9. Каракоз О. Історія книги : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2018. 360 с.
10. Кізіон В. К. Видавнича справа в Україні в 20-ті роки ХХ століття : монографія. М-во освіти і науки України. Кропивницький : Александрова М. В., 2017. 184 с.
11. Лесюк О. В. Видавнича справа та редагування : навч. пос. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2021. 103 с.

13. Морщавка Ю. О. Системна характеристика видавничого процесу [Електронний ресурс]. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2019. Т. 18, вип. 1. С. 208–223. Режим до-ступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/rectru_2019_18_1_16
14. Огієнко І. (Митрополит Іларіон). Свята Почаївська лавра / упоряд. передмова і примітки М. Тимошика. Київ : Наша культура і наука, 2008. С. 344–378. (Розд. «Почаївська друкарня»).
15. Степовик Д. Історія Києво-Печерської лаври. Київ : Видавн. відділ УПЦ КП, 2011. С. 15–136. (Розділ 1,2).
16. Теремко В. І. Видавництво – XXI. Виклики і стратегії : монографія. Київ : Академвидав, 2012. 325 с.
17. 10. Українська книга в контексті світового книговидання / Афонін О.А., М.І Сенченко. Київ : Кн. палата України, 2009.

Статті

1. Сенченко М. Світове книговидання і випуск творів друку в Україні. *Друкарство*. 2003. №3. С. 12–18.
2. Татарінова Л. Деякі тенденції розвитку книгодрукування у про-відних країнах світу. *Вісн. Кн. палати*. 2019. № 12. С. 9–16.
3. Тимошик М. Стародавня рукописна книга в світі: попередники, ранні осередки, роль у суспільному поступі. *Вісник Книжкової палати*. 2002. №4. С. 22–27.
4. Тимошик М. Краху національного книговидання можна уникнути. *Літ. Україна*. 2003. 23 січ.

Інтернетні ресурси

<http://www.chytomo.com/vchy-ty-sya/> – «Читомо» – культура читання і мистецтво книговидання

<http://www.libportal.org.ua/> – Бібліотечний інформаційно-освітній портал

<http://elib.nlu.org.ua/collection.html?id=56&page=4> – колекція документів видавничої справи

<http://www.upba.org.ua/index.php/uk/> – Українська Асоціація Видавців

13. Рекомендовані джерела інформації

http://www.nbuv.gov.ua	Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
www.chtyvo.org.ua	Електронна бібліотека «Чтиво»
http://journalib.univ.kiev.ua/	Електронна бібліотека Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка
http://diasporiana.org.ua/category/movoznavstvo/	Електронна бібліотека діаспори
http://litera-ua.livejournal.com/1585.html	Електронна бібліотека мовознавчої літератури «Літера»
https://ks.iul-nasu.org.ua/	Журнал «Культура слова»
kpnu.edu.ua	Електронна бібліотека: Бібліотека К-ПНУ